

11. september 2002

J.nr. 223/ars

1 bilag

## **Rejserapport for folketingsdelegationens deltagelse i Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg, den 26. august – 4. september 2002**

I. Som opfølgning på verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Rio i 1992 afholdtes 10 år efter Rio et opfølgende verdenstopmøde om bæredygtig udvikling i Johannesburg i perioden 26. august – 4. september 2002. I den samlede danske delegation deltog en folketingsdelegation bestående af 15 medlemmer, der repræsenterede Europaudvalget, Miljø- og Planlægningsudvalget og Udenrigsudvalget, samt 2 sekretærer. Delegationen deltog i perioden 1.-4. september. Formanden for den danske parlamentarikerdelegation var formand for Udenrigsudvalget Jann Sjursen (KRF). Derudover deltog to af folketingsmedlemmerne samt 1 sekretær i tilknytning til verdenstopmødet i et parlamentarisk møde i IPU-regi den 29.-30. august 2002 i Johannesburg. *Samlet deltagerliste for den danske folketingsdelegation er vedlagt som bilag 1.* I alt deltog 104 stats- og regeringschefer, der var ledsaget af mere end 21.000 mennesker, herunder mere end 9.000 delegerede, 8.000 NGO'er og 4.000 pressefolk.

II. Målet for verdenstopmødet var vedtagelse af en fremadrettet handlingsplan, som forener industrilande og udviklingslande i et globalt partnerskab for at sikre en global bæredygtig udvikling. Formålet med handlingsplanen var at skabe en balanceret vægtning mellem økonomisk, social og miljømæssig udvikling, således at indsatsen for at sikre en bæredygtig udvikling både fokuserer på økonomisk vækst, bekæmpelse af fattigdom og global ulighed samt en bæredygtig anvendelse af naturressourcerne. Dertil kom udarbejdelse af en politisk erklæring, som sammen med handlingsplanen og en lancering af en række nye partnerskabsinitiativer, udgør slutresultatet fra topmødet. Handlingsplan og politisk erklæring vil blive fordelt som separate bilag.

III. Forud for selve verdenstopmødet blev en række forberedende møder gennemført. Folketinget deltog blandt andet i et forberedende møde på Bali i perioden 4.-8. juni 2002. Inden starten på verdenstopmødet var således ca. 80 pct. af teksten i handlingsplanen færdigforhandlet. Verdenstopmødet var derfor koncentreret om at færdigforhandle den resterende del af teksten. De vanskeligste forhandlinger vedrørte spørgsmål som bistandsforpligtelser, subsidier, globalisering, reproduktiv sundhed, menneskerettigheder, energimålsætninger, bæredygtige mønstre for forbrug og produktion samt Kyoto-protokollen. Et af de centrale resultater var vedtagelsen af en målsætning om forbedret adgang til vand og sanitet inden 2015.

Under topmødet præsenterede de sydafrikanske værter et udkast til den politiske erklæring, som parterne færdigforhandlede. Den endelige tekst var bred og omfattende og derfor knap så fokuseret, som man kunne have håbet på.

I forbindelse med topmødet blev der endvidere lanceret en række partnerskaber, mere end 220, herunder EU's initiativer om vand og energi, som også skal ses som vigtige nye instrumenter i implementeringen af de internationale forpligtelser og målsætninger. Ideen bag partnerskabsaftalerne er at etablere supplerende implementeringsmekanismer til fremme af bæredygtig udvikling, der typisk involverer en række forskellige aktører på kryds og tværs, herunder stater, NGO'er og den private sektor. Det er dog fortsat uklart, hvorvidt indgåelsen af aftalerne indebærer additionelle midler til implementeringen af målsætningerne.

Der var ikke enighed om vurderingen af det endelige resultat af topmødet, herunder om handlingsplanen levede op til de ambitiøse målsætninger, verdenssamfundet havde sat sig på forhånd.

IV. Organisatorisk var topmødet opdelt i separate forhandlinger, plenumdebat, rundbordsmøder samt en række forskellige side- og parallelaktiviteter, der var arrangeret i tilknytning til topmødet. Sidstnævnte aktiviteter var organiseret af regeringer, multilaterale organisationer, den private sektor og NGO'er og fokuserede på delelementer af hovedkonferencens meget omfattende dagsorden. For yderligere informationer herom henvises til FN's hjemmeside om topmødet <http://www.johannesburgsummit.org>.

Delegationen fulgte løbende debatten i plenumsalen og de forskellige side- og parallelaktiviteter. Under de daglige delegationsmøder for den samlede danske delegation, hvor regeringen - ofte ved statsministeren og/eller miljøministeren - redegjorde for status i forhandlingerne, havde delegationsmedlemmerne lejlighed til at kommentere og komme med input til de fortsatte forhandlinger. Ligesom en række af de øvrige aktiviteter gav konference deltagerne lejlighed til at engagere sig i drøftelser med de ansvarlige forhandlere og beslutningstagere, NGO'er, den private sektor og andre aktører.

Endelig havde delegationen mulighed for at få et indblik i nogle af de alvorlige problemstillinger, Sydafrika står overfor, via et besøg til et dansk-finansieret projekt i et af Johannesburgs fattigste townships Alexandra, og et besøg i So-weto, hvor en briefing om hiv/aids-situationen i Sydafrika var på dagsordenen.

V. På topmødets sidste dag havde folketingsdelegationen endvidere lejlighed til at mødes med en række syd-NGO'er fra Afrika, Asien og Latinamerika. Omkring 14-15 syd-NGO'er deltog. Mødet var arrangeret i samarbejde med den danske 92-gruppe. Under mødet havde NGO'erne lejlighed til at give deres vurdering af topmødet og drøfte forventningerne til den kommende opfølgning herpå.

VI. Under konferencen om udviklingsfinansiering i Monterrey i marts 2002, hvor Udenrigsudvalget var repræsenteret, blev Danmark som kommende formandskabsland under et improviseret møde mellem parlamentarikere fra EU-lande opfordret til at stå for afholdelsen af et møde for parlamentarikere fra EU-lande og fra Europaparlamentet i forbindelse med verdenstopmødet i Johannesburg.

Den danske folketingsdelegation var således vært for et møde den 3. september, hvor statsministeren, miljøministeren samt formanden for EU-kommissionen indledningsvis kort skitserede status i forhandlingerne på konferencen og besvarede spørgsmål fra deltagerne. I alt deltog 30-40 parlamentarikere fra Sverige, Finland, Holland, Tyskland, Grækenland, Italien og Danmark.

Under den efterfølgende drøftelse mellem parlamentarikerne var der en livlig debat om indtryk og erfaringer fra konferencen og især om parlamentarikernes rolle i forbindelse med større FN-konferencer. Der var enighed om, at der var behov for at styrke parlamentarikernes rolle. Fra dansk side tilbød man at udarbejde og fordele en kort opsummering af de fremførte synspunkter og problemstillinger på mødet, som ville kunne anvendes som udgangspunkt for en fortsat diskussion af spørgsmålet. Spørgsmålet ville bl.a. blive taget op i forbindelse med et kommende møde for formænd for Udenrigsudvalg i EU-landene og kandidatlandene, der afholdes i København den 4. november 2002 i forbindelse med det danske formandskab.

Desuden var den danske folketingsdelegation vært for en reception selvsamme dag, hvor parlamentarikere fra EU-lande, Europaparlamentet samt fra kandidatlandene var inviteret med henblik på en fortsættelse af diskussionen. Der deltog ca. 50 mennesker.

VII. Som nævnt afholdtes den 29.-30. august 2002 et parlamentarisk møde for alle tilstedeværende parlamentarikere i tilknytning til verdenstopmødet. Mødet var arrangeret af det sydafrikanske parlament og af den Interparlamentariske Union. Mere end 300 parlamentsmedlemmer deltog. Fra dansk side deltog formanden for den danske Interparlamentariske Gruppens bestyrelse (IPU) samt yderligere et folketingsmedlem. Det overordnede tema for mødet var parlamentarikernes rolle i forbindelse med gennemførelsen og monitoreringen af de internationalt vedtagne forpligtelser inden for bæredygtig udvikling. Mødet mundede ud i vedtagelse af en deklaration, der bl.a. lægger op til, at parlamenterne skal styrke deres rolle på dette område. For yderligere information herom henvises til IPU's hjemmeside, <http://www.ipu.org/splz-e/jbrg02.htm>, hvor program, deltagerliste samt slutdeklaration vil kunne findes.

## **Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling Johannesburg 26. august – 4. september 2002**

### **Folketingsdelegationens deltagelse i perioden 1. – 4. september 2002**

Jann Sjursen (KRF) var formand for folketingsdelegationen

#### **Miljø- og Planlægningsudvalget:**

Eyvind Vesselbo (V), fmd.

Jørn Dohrmann (DF)

Helle Sjelle (KF)

Pernille Blach Hansen (S)

Jørn Jespersen (SF)

Elsebeth Gerner Nielsen (RV)

#### **Udenrigsudvalget:**

Jan Sjursen (KRF), fmd.

Pia Larsen (V)

Troels Lund Poulsen (V)

Jeppe Kofod (S)

Nicolai Wammen (S)

Anne Grete Holmsgaard (SF)

#### **Europaudvalget:**

Charlotte Antonsen (V)

Keld Albrechtsen (EL)

Sophie Hæstorp Andersen (S)

---

Eva Esmarch, udvalgssekretær  
Anja Riber Skydt, udvalgssekretær

### **Deltagelse i parlamentarisk møde i IPU-regi den 28.-29. august 2002**

Pia Larsen (V), fmd.

Jeppe Kofod (S)

---

Anja Riber Skydt, udvalgssekretær